Israel och palestinierna efter vapenvilan

I skrivande stund (13/10 2025) har vapenvilan trätt i kraft i Gaza och fångutväxlingarna har inletts. Förhoppningsvis kommer nu också matleveranser, sjukvård m m igång på allvar. Men mycket återstår innan övriga konsekvenser av detta krig kan rättas till, om det överhuvudtaget är möjligt under de kommande decennierna.

Nedan återges fyra artiklar om palestiniernas situation efter kriget i Gaza och frågor med anknytning till det.

Den första handlar om Västbanken och perspektivet på bildandet av en palestinsk stat, som nu är sämre än någonsin, även om vapenvilan gör det möjligt att förbättra den katastrofala humanitära situationen för palestinierna i Gaza.

Den andra artikeln beskriver den svåra situationen för det stora antalet palestinier som sitter i israeliska fängelser.

Den tredje handlar om den allmänna opinionen i Israel, som enligt artikelförfattaren (som själv är israelisk jude) accepterat den israeliska folkmordspolitiken i Gaza.

Den sista, ganska långa artikeln, diskuterar den pro-palestinska rörelsen i dagens USA.

Något som borde vara uppenbart är i att krisen i Mellanöstern är långt ifrån löst. Förutom att den palestinska frågan idag verkar vara längre från en lösning än tidigare, så har kriget bidragit till att även grundligt skaka om de omgivande staterna (i synnerhet Libanon, Syrien, Iran och Jemen). Framtiden kan därför komma att bjuda på många överraskningar.

Innehåll

Israel har klämt luften ur det palestinska styret 1

Infernot för palestinier fängslade i Israel 3

Israels befolkning samtycker till folkmordet 6

Ultra-vänsterism duger inte för Palestina 9

Israel har klämt luften ur det palestinska styret

Isabelle Mandraud, *Le Monde*, 6 oktober 2025

I överdelen av fåtöljen visar ett karakteristiskt hål var en kula gått in. Kulan trängde inte igenom. Tarek Alawneh, 55 år och biträdande chef för skolorna i förvaltningsområdet Jenin, den stora palestinska staden på norra delen av Västbanken, har etablerat sitt kontor på ett nytt ställe. Tidigare låg det vid entrén till flyktinglägret i Jenin, som i februari tömdes på sina 30 000 invånare av den israeliska armén. En av fasaderna är alldeles prickig av träffar från automatvapen. ”Ni ser ju, jag överdriver inte, de skjuter överallt”, säger han sorgset.

I månader har Israels armé genomfört militära operationer i denna region, ett fäste för det väpnade motståndet mot ockupationen. Med plågat ansiktsuttryck räknar Tarek Alawneh upp: ”Sammanlagt har vi 49 000 elever. Sex skolbyggnader har skadats och fått överges vilket tvingat oss att flytta elever och organisera oss efter ’två skolor i en’. Senaste gången kunde inte 794 lärare ta sig till arbetet och då ska vi inte tala om de skolor som befinner sig bakom muren och som vi måste ha specialtillstånd för att få besöka!”, säger han och avser den mur som slingrar sig runt om på Västbanken.

Det är inte hans enda problem: sedan i juni arbetar lärarna bara tre dagar i veckan då man inte har råd att betala dem full lön. ”Situationen är dramatisk”, medger vice utbildningsminister Nafieh Assaf på sitt kontor i Ramallah. ”Vi ligger efter två månader med löneutbetalningarna. Vi har redan fått skjuta på skolstarten en vecka för att ge regeringen möjlighet att betala den del som inte betalades ut i juni.”

Alla statstjänstemän på Västbanken, dvs en palestinier av fem, har hamnat i samma situation: bara halva lönen och tre arbetsdagar i veckan. Den palestinska myndigheten, som är beroende av Israel som driver in skatt för dess räkning (på import, drivmedel …) enligt Osloavtalet från 1993, står på randen av ekonomiskt sammanbrott. I åratal har Israel använt skatterna som påtryckningsmedel, men i juni stoppade man helt överföringen av skatteintäkter till den palestinska myndigheten. Samtidigt som flera länder tillkännagav att man tänkte erkänna staten Palestina. Innan Hamas terrorattack den 7 oktober 2023 hängde 64 procent av den palestinska myndighetens budget på de skatterna.

I sitt hem i det tidigare flyktinglägret Qaddoura, nu en del av Ramallah, berättar Samir (han vill inte uppge sitt fullständiga namn) att han fick sin junilön i september och att den var rumphuggen. ”Meningen är att jag ska tjäna 3 500 shekel [cirka 900 euro], men jag fick bara 1 700”. Han är i fyrtioårsåldern med tre döttrar i åldrarna 9 till 14 år och ansvarig för underhållet i den lagstiftande församlingen – det palestinska parlament som stått stilla i nära tjugo år. Nu oroar han sig för framtiden: ”Kommer våra julilöner att betalas ut i oktober? Man får hushålla med allt och allt blir ju bara dyrare …” Han hejdar sig och fortsätter med ilska i blicken: ”Sen har vi också alla dessa checkpoints på vägarna, bosättare som beskjuter oss, armén som kan slå till var som helst och när som helst. För två veckor sedan var de till och med där, på taket alldeles här bredvid. Så ser vardagen ut för oss!”

Situationen blir än mer explosiv då ytterligare en viktig inkomstkälla också sinat genom att arbetstillståndet upphört för de 120 000 palestinier som var lagligt anställda i Israel före 7-Oktober. Det palestinska styret är utblottat. Tidigare hölls det under armarna av omvärlden vilket gjorde att Palestina var den största mottagaren av bistånd i världen.

Trettioett år efter att i Oslo ha fått mandat att förvalta de palestinska områdena, något som var tänkt att vara fem år tills en egen stat upprättats, har luften gått ur den palestinska myndigheten. Denna regim, nu isolerad till Västbanken efter brytningen med Hamas som segrade i parlamentsvalet i Gaza 2006, har inte kontroll över någonting. Varken över finanser eller

gränserna eller folkbokföringen eller ens transportväsendet. Israel kontrollerar allt via Cogat, regeringens organ för samordning av de ockuperade områdena.

En statsapparat men ingen stat

De cirka tre miljoner som bor på Västbanken får inte använda sig av Ben-Gurion-flygplatsen i Tel Aviv. För att ta sig utomlands måste de åka via Allenbybron, gränspassagen med Jordanien och den är tillgänglig bara allt efter de israeliska myndigheternas nycker. Inne på territoriet, 5 800 kvadratkilometer, hindras resande av en myriad av vägspärrar, barriärer, skyttegravar och jordvallar. Ibland tar det tre till fyra timmar att avverka en sträcka på några kilometer.

Den israeliska militären roar sig rent av med att parkera utanför porten till den palestinske presidenten Mahmoud Abbas, 89, bostad i Ramallah. Alla får därmed hushålla med resandet. ”Uppsplittringen är av den art att det påverkar palestiniernas möjligheter att umgås”, säger Taher Labadi, forskare knuten till *l´Institut français du Proche-Orient* (IFPO) [Franska Mellanöstern-institutet] och stationerad i Ramallah. ”De orkar inte ens bry sig om vad som sker i grannskapet och det hela leder till att de känner det som en kollektiv bestraffning.”

Det palestinska styret har inte längre kontroll över vattenförsörjningen och elektriciteten är beroende av israeliska företag. Hur känner man igen ett palestinskt samhälle? På vatten-reservoarerna upp på taken som finns till om det blir stopp i försörjningen, ofta orsakad av ohämmad konsumtion i de judiska bosättningarna alldeles i närheten. Polis och säkerhetstjänst är visserligen väl utrustade – de utgör gott och väl en tredjedel av alla anställda i den palestinska myndigheten – men det talas förklenande om dem bland befolkningen: oförmögna att intervenera när den israeliska armén tar över gatorna, men kvicka med att arrestera sympatisörer till Hamas och slå ner alla protester mot det palestinska styret. De ses inte som något annat än ett bihang till ockupationsmakten.

Den palestinska myndigheten är en statsapparat utan stat, en administration utan mark. ”Abbas lyckades övertyga Väst om att han skulle upprätthålla lugnet, men han fick inget i gengäld. Bosättningarna fortsätter att breda ut sig och Israel har bestämt sig för att ignorera honom”, säger Qaddoura Fares, tidigare biträdande minister för fångarna. Ramallah, som tjänar som huvudstad på den ockuperade Västbanken, är späckat med skeninstitutioner. Parlamentet slutade fungera 2007 sedan Hamas tagit kontrollen över Gaza för att sedan formellt upplösas 2018 för att beröva den islamistiska rörelsen all legitimitet. Men i likhet med Samir fortsätter ett hundratal anställda att fara dit varje dag utan att veta vad det ska tjäna till. Det tar ett tag att hitta rätt nyckel till plenisalen. Och bänkarna, lådorna som används vid omröstningar, stolarna – allt är täckt av ett tjockt lager med damm. Den stora centrala plattan i granit, med verser ur Koranen, har gått i tusen bitar som ramlat ner på talmannens podium.

Strax bredvid finns centrala valkommissionens kontor. Det finansieras av EU och invigdes 2021 inför de planerade parlaments- och presidentvalen, de första på femton år, i maj samma år. Det var meningen att trettiosex olika grupper skulle ställas mot varandra. Men tre veckor före valdagen inställde Mahmoud Abbas allt med hänvisning till att ockupationsmakten inte kunde ”trygga” omröstningen i östra Jerusalem. I källarvåningen i den moderna byggnaden hopar sig dammiga valurnor och valbås som aldrig packats upp. Det sista val som institutionen administrerade var kommunalvalet 2022, som bara ägde rum på Västbanken. Därefter, ingenting. Även om också här de 90 anställda på kommissionen, med halva lönen, varje dag troget fortsätter att infinna sig.

Mahmoud Abbas senaste löfte om val ”ett år efter att kriget är över” ökade entusiasmen hos personalen som den 28 september samlades till en utbildningsdag. ”Vi har allt som behövs, det som fattas är ett politiskt beslut. Men kommer Israel att lägga in sitt veto? Med alla

vägspärrar blir det ju svårt också. Abou Mazen [presidentens smeknamn] måste ju redan söka om tillstånd för att fara till Jordanien …”, säger Farid Taamallah, språkrör för kommissionen, med en suck.

Korruption

Den palestinska myndigheten, som undergrävs av motsättningar mellan olika grupperingar och regelbundet anklagas för korruption och att gynna särintressen, är maktlös inför den fortsatta utbredningen av bosättningar på Västbanken. Israel kontrollerar nu 72 procent av territoriet och den palestinska myndigheten har tappat sin legitimitet. År efter år rasar popularitet. Enligt den senaste studien från i maj av det palestinska institutet PCPSR vill 81 procent av befolkningen se Abou Mazens avgång. Presidenten för den palestinska myndigheten och staten Palestina, dessutom chef för PLO, Organisationen för Palestinas befrielse, har i tjugo år samlat all makt kring sig själv. En generation med andra ord. Även PLO, där Fatah dominerar, har tappat i trovärdighet. Det historiska organet, tänkt att representera alla palestinier, inklusive diasporan, liknar ett tomt skal.

Och samtidigt tycks bara ett fåtal palestinier redo att överge den palestinska myndigheten. Den är ändå ett sista säkerhetsnät mot den israeliska ångvälten. ”Visst finns det korruption, brist på öppenhet och att det inte hålls val är problematiskt. Men vad är alternativet? En uppsplittring i olika förvaltningar eller ockupation? Inte ens Hamas vill ha bort palestinska myndigheten. Palestinierna har behov av stabilitet”, säger Ibrahim Rabaia, professor i statsvetenskap vid Bir Zeit-universitetet på Västbanken. ”Netanyahus regering hotar att annektera Västbanken, men det är ju redan ett faktum och det gör tvåstatslösningen omöjlig.”

Norman Idriss anlete är fårat av trötthet. Han begrundar den upprivna asfalten på det som en gång var en parkering utanför sin restaurang i utkanterna av Ramallah. ”Den morgonen [29 september] kom israelerna utan förvarning med en byggmaskin och sade att jag befann mig två meter inne i zon C [under total israelisk kontroll]. Men hur skulle jag veta det”, säger restaurangägaren.

Det han råkade ut för är symboliskt för den osynliga men ständigt pågående urholkningen av den palestinska myndighetens ställning. ”Kommunerna blir informerade via ett telefonsamtal från den ena eller andra israeliska förvaltningen om att de inte längre tillhör zon B [under administrativ palestinsk kontroll och säkerhetsmässig israelisk], utan i zon C och därmed inte längre har rätt att utfärda några bygglov”, säger Ibrahim Rabaia. Den palestinska myndigheten ställs inför fullbordat faktum. Norman Idriss har inte bara fått se sin parkeringsplats demoleras mitt framför ögonen på sig. Nu bereder han sig också på att få betala arbetskostnaderna för demoleringen av den. Det lär inte dröja, som brukligt är i de här sammanhangen, innan det kommer en räkning från Cogat, den israeliska ockupationsmaktens byråkrati.

Infernot för palestinier fängslade i Israel

Isabelle Mandraud, *Le Monde*, 10 oktober 2025

Tre civilpersoner på Västbanken skildrar tiden i fängelse efter att ha suttit inspärrade i månader. Utan rättegång, utan dom, utan att få veta vad de anklagats för.

En köpman, en byggarbetare, en företagare. Tre palestinier på den ockuperade Västbanken, tre olika profiler men med en traumatisk upplevelse gemensamt. Männen har tillbringat månader och år, i israeliska fängelser under bestämmelsen om ”administrativt förvar”, dvs utan rättegång eller dom och under vad som potentiellt kan vara obegränsad tid. Under de bestämmelserna, som fördöms av israeliska NGO och internationella människorättsorganisationer som ”att stoppas undan” eller rent av ”påtvingat försvinnande”, har de aldrig fått veta motivet till arresteringen och heller inte vad de är anklagade för, om det över huvud taget

funnits några anklagelser. Inför detta godtycke, skräckslagna inför tanken på att bli gripna på nytt, har de tre valt att vittna anonymt och bara låta sig identifieras som fånge ”M”, fånge ”B” och fånge ”I”, initialerna till förnamnen.

”Än idag vet jag inte varför de arresterade mig. Jag sade ’Men tala om för mig vad jag gjort?’, men fick inget svar”, säger företagaren i gruppen, fånge ”I”. Välsituerad, utbildad, ägare till företag inom data- och bilbranschen, uppger han sig ha velat satsa på att ta sig fram i samhället. ”Jag tror att det var för det, israelerna vill ha ’sitt eget folk’ på Västbanken, de vill inte ha några välutbildade där.” Anhållen två veckor efter Hamas terrorattack den 7 oktober 2023 släpptes fånge ”I” ur fängelset i slutet av september. Oigenkännlig.

”Minimalt med mat”

En välbyggd karl, över 1 och 80 lång, sportig, och i välsittande kostymer på foton från ”tiden innan” tar han emot *Le Monde* i sitt hem några dagar efter frigivningen. Nu är han åldrad, förändrad, med gulnad hy och i överdragskläder som blivit för stora. ”I två år fick jag vara hungrig. Inget socker, inget salt, de gav oss bara precis vad som behövdes för att hålla oss vid liv, och kvaliteten på maten var usel”, säger han. Fånge ”I” har tappat 55 kilo, precis som fånge ”B”, 95 kilo ”före” och 48 ”efter” och fånge ”M” som vid frigivningen vägde 56 kilo mot 115 kilo vid gripandet.

Minskad tillgång på mat i fängelserna ingår i de instruktioner som Itamar Ben Gvir, från extremhögern och minister för nationell säkerhet, utfärdade alldeles i början av kriget. Anhängaren av judisk överhöghet hade redan 2024 öppet skrutit med att en av hans mål var att ge de palestinska fångarna ”minimalt med mat”. Två NGO, förbundet för demokratiska rättigheter i Israel och organisationen *Gisha*, vände sig till högsta domstolen som den 7 september avkunnade en dom som desavouerade ministern och fastslog att staten Israel och kriminalvården, under Ben Gvirs beskydd, ”inte uppfyllde sina förpliktelser”. En sked ris åt var och en, en rätt för ett tiotal anhållna, ingick i den dagliga rutinen för fångarna ”M”, ”B” och ”I”.

Förutom hungern, och brist på hälsovård, ingick också tortyr i vardagen. Fånge ”I” fick en hand sönderslagen, ett revben krossat och musklerna på höger skuldra avslitna. De tre män *Le Monde* träffat har samma berättelse: etappvis fördes de först till ett militärhäkte, sedan till ett center för underrättelsetjänsten innan de hamnade i ett fängelse under kriminalvården (IPS). Oavsett ställe berättar de f d fångarna om samma våld, slag som haglade oupphörligt. ”Så fort de fått tag på mig blev jag slagen som ett djur”, säger ”M”, köpmannen, som har en liten butik i en stor stad på Västbanken. ”Sedan fortsatte det bara. Varje gång vi blev ombedda att lämna cellen, eller man förflyttade oss, slog de oss med batonger eller järnrör. Det var vardag för oss.”

Ivrig avbryter han sig vid en rad tillfällen, viker ihop sig, imiterar en promenad med händer och fötter bundna, eller kryper ihop med knän och ansikte mot marken och händerna över huvudet i handbojor. ”Ibland lämnade vakterna oss så i timtal, men hela tiden slog de oss. Vid varje omplacering klädde de av oss nakna. Men det värsta var när de slog oss på testiklarna, jag pissade blod i en och en halv månad.” Fånge ”M” satt ett halvår i Ofer-fängelset, det enda på Västbanken, därefter fem månader i Ktziot, ett beryktat fängelse i Negevöknen, där också de båda andra vi talat med hamnade. Det byggdes 1988, stängdes senare för att åter öppna 2002 under andra intifadan och är den största fängelset i Israel.

”Vi var ett tjugotal i celler avsedda för fyra till sex fångar”, fortsätter ”M” och tecknar sin ”sektion” som bestod av ett tiotal celler på två våningar. ”I grannsektionen satt de från Gaza [de flesta civila enligt NGO:s]. ”Att höra dem vråla fick mig att gråta”. Först satt de anhållna i tält eller bakom galler, som de från Västbanken kallar ”burar”.

Varken besök eller promenader

Vid frigivningen i januari 2024 var fånge ”M” iförd handskar. Som de flesta av fångarna hade han fått skabb. ”På elva månader duschade jag kanske 33 gånger”. Inga möjligheter att få tvätta sig, inga besök – med undantag för ett konsulärt besök för ”M”, som har dubbel nationalitet – inga promenader, framför allt inte den första tiden. ”Vakterna sade bara att kriget stängt portarna”, säger fånge ”B”.

35 år gammal har han tillbringat åtta år bakom galler. Första gången, som sjuttonåring, dömdes han till sex års fängelse för att ha burit kniv i Jerusalem. Efter avtjänat straff blev han genast arresterad och häktad i två omgångar, under bestämmelsen om administrativ förvaring, utan att få veta orsaken, med korta perioder på fyra till sex månader. Strax efter 7-Oktober blev han åter arresterad och fick nu tillbringa fjorton månader i fängelse. ”Tidigare var förhållandena korrekta, rent av utomordentliga, i fängelse. Men med kriget förändrades alt”, säger han med spänt ansiktsuttryck. ”När militären kom för att gripa mig flydde jag, jag började springa. Men då grep de min bror och misshandlade honom rejält och då gav jag upp.”

Efter händelsen i Jerusalem fick han jobb i byggbranschen, han är gift och far till två små barn. Det är en härjad man som tar emot *Le Monde* i sitt hem. ”Först satt jag i ett militärt center, därefter flyttades jag till Megiddo-fängelset [norr om Jenin], där de tvingade oss att kyssa Israels flagga och till sist hamnade jag i Ktziot”, säger han. Den sista förflyttningen satt han i timmar med andra i en fångvagn med händerna sammanbundna med ett plastband. Det satte sina spår och han har mist känseln i flera fingrar.

Sexuella övergrepp och våldtäkt

”På Ktziot”, fortsätter sakligt fånge ”B” ”togs vi hand om av Keter-enheten [en snabbinsats-styrka].” Den enheten bildades 2010 och har satt skräck i de häktade. Medlemmarna av dem är maskerade och beväpnade och åtföljs av hundar. ”De tvingade oss ner på knä och släppte hundarna över oss. Blodet flöt”. Sexuella övergrepp och våldtäkter med morötter instoppade i ändtarmen är också vad fångarna berättar om.

”En natt”, säger åter fånge ”B”, vars uppgifter även här bekräftas av de båda andra häktade, ”kom Keter till cellen bredvid och under tjugo minuter slog de en som dömts till tjugofem års fängelse. Till sist dog han.” Fånge ”I” talar för sin del om att två andra män avled. ”En hade en hudsjukdom, en andre, en 27-årig diabetiker, dog mitt för ögonen på oss.”

Sedan 7-Oktober har, enligt en rapport i augusti av Klubben för palestinska fångar, 77 palestinska fångar, varav 46 från Gaza, dött under tortyr eller på grund av att de fått vara utan mat eller utan hälsovård. I juli 2024 uppgav den israeliska NGO:n B´Tselem, som dokumenterat en rad fall av tortyr, att 60 dött på det sättet. Rapporten hade namnet ”Welcome to Hell”. Fånge ”B” är djupt plågad och vill nu emigrera med sin familj. ”Jag vill inte att min son ska utsättas för samma sak bara för att han är palestinier”, säger han.

Två år efter att förödelsen i Gazaremsan inleddes fortsätter antalet fängslade palestinier bara att öka i Israel. På basis av siffror från den israeliska kriminalvården uppgav den israeliska NGO:n *HaMoked* i början av oktober att antalet fångar var 11 056, varav 3 544 i administrativt förvar och 2 763 ”illegalt stridande” – en status som främst är förbehållen individer från Gaza, och som också gör det möjligt att hålla dem fängslade utan rättegång eller dom. *Le Monde* har vänt sig till kriminalvården i Israel beträffande Keter-enheten, utan att få något svar.

Israels befolkning samtycker till folkmordet

Gideon Levy, *Le Monde Diplomatique*, oktober 2025

Gideon Levy, journalist på den israeliska dagstidningen *Haaretz* i Tel Aviv, har ägnat en stor del av sin bana som tidningsman åt att kritisera ockupationen av palestinsk mark, koloniseringen, utvisningarna, användningen av antisemitism som utpressningsmetod. De två senaste åren är han en av få i Israel att höja rösten mot blodbadet i Gaza. Hur har en sådan tragedi kunnat äga rum under tystnad och ointresse från de flesta medborgare i Israel?

Massakern den 7 oktober 2023 ledde till Gazaremsans död. Det kommer att ta åratal för livet att återgå till det normala där, om det nu över huvud taget är möjligt. Men de händelserna och den israeliska attack de ledde till har också tagit död på hoppet om ett annorlunda Israel. Ännu är det för tidigt att beräkna omfattningen av de skador detta krig har vållat det israeliska samhället och staten. Förändringen verkar hur som helst radikal. Även här kommer upprensningen av spillrorna och återuppbyggnaden att ta år, om de nu en dag ens blir av. Gaza och Israel har blivit förödda, kanske oåterkalleligt, var och en på sitt sätt. Förödelsen av det förra är synbar för blotta ögat, kilometervis; av det senare är ännu mycket dolt under ytan.

7-Oktober blev en historisk vändpunkt. Den dagen invaderade Hamas Israel och gjorde sig skyldigt till ett dödande utan motstycke i landet. Och den dagen ändrade Israel utseende. Den nya modellen hade kanske dittills varit dolt av en mask, som bara väntat på rätt tillfälle att få framträda. Eller kanske var omvandlingen mer djupgående. Oavsett hur det låg till var demonerna nu ute ur flaskan och de tänker inte återvända dit. Gazaremsan är numera obeboelig. Och för dem som strävar efter en fri och demokratisk tillvaro har också Israel blivit fientligt territorium.

En viss tolkning av händelserna infann sig omedelbart och förändrade landets politiska och existentiella medvetande. Landets ledare, medier och kommentatorer betecknade omedelbart attackerna ”som den största katastrofen för det judiska folket sedan Shoah”. Shoah och 7 oktober 2023 i samma andetag således, som om de vore jämförbara, som om det handlat om två utrotningar … En absurd överdrift, utan grund – omfattningen, målen, metoderna, allt skiljer sig åt – men upprepade i det oändliga och perfekt kalibrerade för att tjäna regeringens propaganda. För jämförelsen var inte slumpartad. Den härrör från den offermentalitet som varit en del av Israel sedan statens grundande 1948 som en följd av folkmordet på judarna; en offermentalitet som i ögonen på många israeler ger landet rätt att agera på ett sätt som inte är tillåtet för något antar. Genast formulerad som en självklarhet i den allmänna debatten gav analogin grönt ljus för Israel att inleda sin motattack: om 7-Oktober var en ny Förintelse legitimerade det också det folkmord som följde.

”Och vad hade ni tänkt att vi skulle göra?”

Och så har stämningarna i landet förändrats, i varje fall har de visat sig utan filter, befriat från allt ”politiskt korrekt”. Många i Israel, sannolikt en majoritet, anser nu att ”det inte längre finns några oskyldiga i Gaza”. Enligt en opinionsmätning av centret *aChord*, knutet till hebreiska universitetet i Jerusalem (augusti 2025) tycker 62 procent av medborgarna så, och rent av 76 procent av judarna i Israel. Anklagelsen har hamrats in i två år och sakta men säkert fått spridning och allt oftare hörs det nu att ”det finns inga oskyldiga palestinier” – dvs palestinierna på Västbanken förtjänar också att bestraffas. Den sortens ideologi banar väg för högern i Israel vars gamla dröm är att skapa judiskt territorium ”från floden till havet”, och etniskt rent.

De massakrer Hamas utförde den 7 oktober har i Israel uppfattats som beviset på att palestinierna är medfött blodtörstiga. Alla försök att nämna någon historisk bakgrund,

politiskt eller socialt, till attacken betraktas som ett sätt att rättfärdiga den och därmed som ett svek. FN:s generalsekreterare Antonio Guterres var en av de första på internationell nivå att ta upp den aspekten. Att han bara vågade! Våldsamheten i motelden är lätt att förklara: alla frågetecken undergräver det legitima i Israels replik. Därför är det lika bra att glömma den tillvaro av hopplös belägring som Gazas invånare fått utstå men också hur det internationella samfundet övergett palestinierna, inklusive av arabländerna som långsamt börjat närma sig Israel.

En annan utsaga har spridits som ringar på vattnet efter 7 oktober: att Israel kan tillåta sig vad som helst. ”Och vad hade ni tänkt att vi skulle göra?”, får man ständigt höra, som om folkmordet var det enda alternativet. Offensiven i Gaza framställs enstämmigt som en akt av legitimt försvar med stöd i internationell rätt. Högern vid makten, som aldrig trott på någon samexistens med palestinierna, och som aldrig betraktat dem som mänskliga jämlikar, kunde ge sig in på sitt sanslösa projekt med etnisk rensning av Gazaremsan utan att behöva frukta något motstånd vare sig från vänster eller mitten. Tankar om fred, politiska utvägar, diplomati, en tvåstatslösning har totalt försvunnit i den politiska retoriken. De politiska partierna anser närmast enhälligt att det inte längre finns några palestinier att diskutera med – eftersom det inte finns några oskyldiga – och att det därmed inte finns något att diskutera, förutom frigivning av den israeliska gisslan.

Om det inte räcker med att vägra dialog har Israel förflyttat gränserna för fasorna genom att förbjuda vittnesmål om solidaritet med palestinierna. Alla uttryck för empati, oro och, givetvis, alla försök att hjälpa Gaza har blivit suspekta i landet och ibland rent av illegala. De israeliska araberna (20 procent av befolkningen) har försetts med munkavle. Mycket snabbt blev en del av dem arresterade för att ha publicerat budskap om medkänsla på sociala medier, andra har blivit avskedade. Det får folk att tänka sig för … Sedan ser ministern för inre säkerhet, Itamar Ben-Gvir, till att slå ner agerande till förmån för fred. Inte heller den judiska befolkningen skonas: otaliga vänsteraktivister har blivit arresterade för visad solidaritet med Gaza. En avgrund av tystnad råder i landet.

Privata som statliga har israeliska medier hållit sig till den linjen, entusiastiskt rent av. Under två år har de trots att det inte råder någon reell censur – såvida man inte talar om självcensur – bestämt sig för att inte bevaka grymheterna i Gaza. Deras publik får leva med känslan av att det bara bor tjugo personer där: de tjugo som fortfarande är i livet av den israeliska gisslan. Svälten, förstörelsen, massakrerna på civila döljs dagligen, eller förpassas till marginalen av dagsaktualiteten som en symbolisk eftergift för sanningen. Däremot går det inte att räkna alla reportage om gisslan och dödade israeliska soldater. Varje boende utomlands, också den minst välinformerade, har förmodligen konfronterats med fler bilder av lidandet i Gaza än den genomsnittlige israelen … Medierna föredrar att förneka och att dölja verkligheten och gör det så mycket mer energiskt som de är väl medvetna om att det svarar mot vad konsumenterna väntar sig. Israelerna har aldrig velat veta något om ockupationen; nu vill de inte veta något om folkmordet. Palestinierna har ju gjort sig förtjänta av det, vad ska det då tjäna till att tala om det?

All information med ursprung i Gaza ifrågasätts sålunda: antalet offer ska vara överdrivet, det har aldrig rått någon hungersnöd, osv. Däremot vidarebefordrar journalisterna underdånigt vad Israels armé har att komma med. Nasser-sjukhuset har bombats och tjugoen personer, varav fem journalister, dödades? Det var säkert tillhåll för Hamas generalstab … Men vad ska man säga om en armé som dödat nära tjugotusen barn på knappt två år? Och uppgifterna, sammanställda av just den israeliska armén, om att 83 procent av de döda palestinierna inte haft någon koppling till Hamas? Ingen ställer sig frågan. Den officiella versionen är mest bekväm för alla: regeringen, militären, medier och dess konsumenter. Det som är obehagligt

döljs och alla blir nöjda. Så skyddar sig landet tack vare ett utbrett system av propaganda och döljer sanningen för sig själv. Och inte många medborgare klagar.

Lögner och desinformation är vad man har att vänta sig i tider av krig. Men fallet Israel är speciellt. När man kritiserar ryska medier för deras bevakning av kriget i Ukraina vet man mycket väl att de inte får göra på något annat sätt. Journalisterna i Israel däremot är fria. De hade ett val och har medvetet avsagt sig sitt uppdrag. När jag någon gång visar förfärliga bilder – det råder ingen brist på sådana – från Gaza för mina vänner är reaktionen närmast Pavlovsk. ”Det kanske är en förfalskad

bild? Det har kanske tillverkats med AI? Det kanske har filmats i Afghanistan?” Denna förnekelse skyddar det israeliska samhället mot att konfronteras med verkligheten.

Men det räcker inte, i andra länder ser man de grymheter som begås i Gaza. Israel är på väg att bli en paria-stat, dess medborgare råkar ut för en växande fientlighet från omvärlden. Och vad gör vi då? Vi anklagar resten av världen: den är antisemitisk, den hattars Israel och judarna; hela planeten är emot oss oavsett vad vi gör. Denna offerrefräng får medborgarna att acceptera försämringen av Israels internationella status. Landet bryr sig inte om världs-opinionen.

Från dag ett av attacken mot Gaza har demonstrationer – ibland massiva – förvisso organiserats. Men de fokuserar nästan helt och hållet på att få tillbaka gisslan och att premiärminister Benjamin Netanyahu ska avgå. Om demonstranterna kräver slut på kriget handlar det bara om hur det ska gå med de personer som bortrövats och soldaterna. Vad som händer i Gaza bryr man sig inte om med undantag för en beslutsam och beundransvärd marginal av fredsaktivister, som man täpper till munnen på. Netanyahus avgång är förvisso av vikt för att få slut på kriget. Men den palestinska frågan är något helt annat än regering-schefens namn. De fascistiska och fundamentalistiska strömningarna, som blivit mycket starkare sedan två år och numera tränger in i alla samhällsskikt, kommer inte att försvinna med honom.

Trycket hårdnar

Inget av det hade varit möjligt om inte Israel fått grönt ljus, först av Joe Biden och nu av Donald Trump. USA:s president nöjer sig inte med att leverera vapen till sin vän och tillförsäkra skydd utan aktiverar sig också för att bestraffa åla som vågar kritisera Tel Aviv. Medlemmarna av Internationella brottmålsdomstolen i Haag, som vågade utfärda en internationell arresteringsorder mot Netanyahu har fått känna av priset för det: Trump publicerade ett dekret (dekret n° 14203) med personliga sanktioner mot domarna. Inför USA:s ensidiga agerande har EU visat sig synnerligen lättskrämt. Av rädsla för att göra Washington missnöjt, och trots hemmaopinioner ibland mycket kritiska mot Israel, har man vägrat vidta några åtgärder för att komma till Gazas undsättning och till exempel införa sanktioner mot Tel Aviv. Européerna nöjer sig med rent formella deklarationer som att erkänna en icke existerande palestinsk stat och som heller inte kommer att existera inom överskådlig framtid. Det man klarade av mot apartheidregimen i Sydafrika och mot Ryssland efter invasionen av Ukraina har visat sig omöjligt i fallet Israel.

Men under utlandsresorna israelerna börjar känna att trycket ökar liksom i de ekonomiska, akademiska, handelsmässiga, kulturella och rent av personliga kontakterna med omvärlden. Trycket växer mot landet och dess invånare. Hittills har inget kunnat hejda den makabra dansen med etnisk rensning av Gaza. Inlåsta i sitt eget universum, avkopplade från verkligheten, kommer inte israelerna att sätta stopp för det på egen hand. Det ankommer således på omvärlden att rädda Gaza.

Ultra-vänsterism duger inte för Palestina

Bashir Abu-Manneh, Hoda Mitwaly, Eric Blanc, *Links International Journal of Socialist Renewal*, 8 oktober 2025

Två år efter 7-Oktober är upprördheten stor mot Israel, men solidaritetsrörelsen i USA är långt ifrån så kraftfull som det behövs. Trumps plan för eldupphör kan visserligen ge lättnad från Israels folkmord men Gaza är svårt härjat och den föreslagna uppgörelsen skulle också resultera i avsevärt försämrade förhållanden för miljontals palestinier.

För att diskutera hur man i USA kan organisera ett mer effektivt stöd för palestiniernas rätt till frihet och självbestämmande samtalar Eric Blanc med Bashir Abu-Manneh, snart klar med en bok med den provisoriska titeln *Disponible Palestinians*, Hoda Mitwally från *Democratic Socialists of America* i New York LSSA/UAW Local 2320, en organisation som står för rättshjälp till fackligt organiserade tjänstemän.

Eric: Jag vill fokusera vårt samtal på den strategi och taktik som krävs för ett effektivt stöd till Palestina i USA, men först måste vi i korthet tar upp de pågående förhandlingarna. Vi får se om Israel åter skjuter i sank en uppgörelse men just nu verkar ett avtal om eldupphör närmare än tidigare. Hur ser ni på Trumps förslag, mottagandet av det på plats och vad det säger oss om styrkeförhållandena i Palestina, Israel och USA?

Bashir: Det här är en uppdaterad version av Trumps *Peace to Prosperity*-plan från 2020 – i grund och botten en plan för att formellt ratificera Israels ockupation och en de facto annektering av stora delar av Västbanken och åt palestinierna bara överlämna enklaver, bantustans, och en rad förödmjukande villkor att uppfylla innan dessa ghetton får rätt att kalla sig ”en stat”, om det någonsin kommer att bli fallet. Då sågs det som en total seger för Israels ockupation och på Bibeln grundade världsåskådning utan några rättigheter för palestinierna.

Med tanke på att Jared Kushner, arkitekten bakom planen från 2020, också ligger bakom det nuvarande förslaget om eldupphör är det inte förvånande att det nya förslaget om eldupphör kokar om samma logik. Med ett förbehåll: villkoren nu är oändligt mycket sämre för palestinierna efter 7-Oktober. Gaza är jämnat med marken och söndersmulat och Västbanken är på randen av att förvandlas till ett nytt Gaza.

Enligt uppgörelsen ska Gaza de-militariseras. Hamas måste endera lämna eller kapitulera, utan någon garanti för att Israel någonsin kommer att dra sig tillbaka från Gaza eller upphöra med sina militära operationer där. Bakom talet om de-militarisering kan Israel fortsätta att slå till mot palestinier när man finner detta nödvändigt – precis som man idag attackerar Libanon även efter uppgörelsen om eldupphör med Hizbollah, en mycket starkare grupp än Hamas.

I själva verket är det meningen att Hamas ska utväxla gisslan i utbyte mot tillfångatagna och fängslade palestinier och därmed göra sig av med sitt enda återstående starka kort och göra sig beroende av utomstående aktörer med USA som yttersta skiljedomare beträffande palestiniernas framtid i Gaza.

Att Hamas gått med på detta amerikanska avtal om eldupphör med ett ”Jo, men …” och försöker korrigera några klausuler – efter att Israel bara härförleden försökte mörda dess förhandlare – visar omfattningen av hur Hamas politiska och militära läge försämrats. 7-Oktober ledde till raka motsatsen till vad Hamas inbillade sig kunna uppnå: mer ockupation, inte mindre; att medlemmarna av Motståndsaxeln krossades i stället för att stärkas; folkmord och total utplåning av Gaza. Skälet till att Hamas förhandlar är att man försvagats allvarligt och målat in sig i ett hörn.

Att palestinierna i Gaza välkomnar uppgörelsen är lätt att förstå: den utlovar slut på blodbadet, den tar för stunden bort frågan om massiv etnisk rensning och den ger hopp om

återuppbyggnad. Helt klart är det bättre än blodbad, ändlös tvångsförflyttning och att befolkningen placeras i allt mindre strimlor av Gaza. Men ingen påstår att det här är någon bra uppgörelse.

Visst, men jag gissar att anhängare till Hamas skulle hävda att de delvis uppnått målet att isolera Israel i ett läge då det höll på att göra sig till en normal del av Mellanöstern.

Bashir: Hur palestiniernas humanitet, rättigheter och närvaro i Palestina ska försvaras bör stå i centrum för alla progressivas principer och kalkyler. Det är vad palestinierna förtjänar.

Vad som står klart är att 7-Oktober gav Israel en förevändning för ett folkmord, som kostat palestinierna minst tre procent av Gazas befolkning och totalförstört Gaza – inga skolor, ingen elektricitet, bostäder, hälsovård, trygghet eller vatten. Masstrauma är ett sorgligt otillräckligt ord för att beskriva det palestinierna fått utstå sedan 7-Oktober.

Israel bär skulden för barbariet i Gaza och annorstädes och det måste ställas till ansvar för sitt folkmord. Men jag kan inte se hur allt detta mänskliga pris kan framställas som ovidkommande jämfört med Israels ökade isolering, i synnerhet som Israel lyckats förstöra Gaza för överskådlig framtid och hota tillvaron för en rad kommande generationer.

Om det blir ett eldupphör som består misstänker jag att Trump och etablissemanget i det demokratiska partiet kommer att säga att ”nu är fred uppnådd” och att vi inte behöver oroa oss för palestinierna längre. Och för amerikaner som inte följer med så mycket i politiken kan det då se ut som att det inte längre behövs några påtryckningar på Israel ”eftersom kriget är över”. Hoda, hur anser du att aktivister i USA ska kunna fortsätta att trycka på för solidaritet med Palestina under den typen av utveckling?

Hoda: Det scenario du talar om är fullt möjligt och risken finns att vår solidaritetsrörelse blir försvagad då.

Jag är inte optimistisk om slutdetaljerna i uppgörelsen om eldupphör och vad de kommer att få för betydelse för palestinskt självstyre. USA har i decennier varit en oärlig fredsmäklare. Även om det på ytan kan se ut som att Trump varit hårdare mot Netanyahu än Biden har det inte skett någon verklig förändring av USA:s hållning gentemot Israel. Och uppgörelsen kommer sannolikt inte att innehålla några ”käppar” för att avhålla Israel från att attackera Gaza framdeles, attackera palestinierna på Västbanken eller attackera vilket som helst annat land i regionen.

Uppdraget vilar på aktivisterna här att på enklast möjliga vis förklara att Trumps eldupphör inte är något riktigt, omfattande fredsavtal. En del Palestina-aktivister kanske ryggar tillbaka inför ordet ”fred” på grund av det hycklande sätt det använts på efter Oslo-avtalet. Men jag anser att vänstern måste återerövra det om man vill bygga en bredare rörelse mot kriget och utmana det politiska etablissemanget. Vår sida vill verkligen ha fred – och det kan bara ske genom att trygga rättigheterna för alla palestinier. Israel vill inte ha fred: dess status quo bygger på dagligt våld och orättvisor mot palestinierna, även om bombningarna av Gaza skulle upphöra för ögonblicket.

Med tanke på de pågående fredsförhandlingarna finns det andra viktiga påtryckningsmöjligheter som kan vara effektiva. Återuppbyggnaden av Gaza kommer att bli en viktig fråga för kontroverser och vi måste kämpa för att se till att palestinierna får tillräckligt med resurser för att bygga upp sin tillvaro igen. Värsta tänkbara villkor väntar palestinierna i Gaza, eventuella amerikanska resurser måste styras över så att Gaza blir beboeligt för palestinierna igen, inte att det blir någon apartheid-regim av folkmordskaraktär, som sannolikt kommer att försöka tillintetgöra Palestina ytterligare om tillfälle ges.

Oavsett hur det går med denna uppgörelse är ett reellt problem att anti krigs-rörelsen i USA är svagare än man kunde förvänta sig med tanke på hur impopulärt Israel och dess agerande har blivit. Och i synnerhet om Gaza inte längre får plats bland rubrikerna kommer det att vara viktigare än någonsin för många att samtala med grannar, arbetskamrater, studentkamrater om varför kampen är långt ifrån över. Men någon sådan organisatorisk räckvidd har vi ännu inte.

Det finns givetvis viktiga yttre faktorer som kan förklara rörelsens relativa svaghet: repression, fast rotade intressen och den djupa motviljan inom det demokratiska partiet och grupper knutna till det att över huvud taget tala om Palestina. Men även om vi medger alla former av den sortens yttre dynamik återstår frågan ändå för vårt vidkommande: Har taktiska och strategiska misstag hindrat oss från att maximera trycket underifrån för att få slut på folkmordet och stoppa USA:s stöd till Israel?

Hoda: Du har rätt när du pekar på yttre faktorer – de är synnerligen påtagliga. Men jag tror inte det är enda skälet till att vår pro-palestinska organisering är svagare än den kunnat vara. Folkopinionen i USA har tagit avstånd från Israel, men jag tror inte att det främst beror på någon stark rörelse. Främst beror det på att det inte går att blunda för fasorna i Israels folkmord; det har direktsänts över hela världen och folk kan inte längre strunta i det.

På det interna planet anser jag att vi konsekvent misslyckats med att bygga största och bredast möjliga koalition, en rörelse med laserblick på att få slut på USA:s stöd till Israels grymheter. För att uppnå det hade vi behövt samarbeta mer på djupet med folk som inte håller med oss i alla frågor. Det skulle kräva att fler inom vänstern lämnade bekvämlighetszonen med att utgöra en maktlös opposition, som protesterar från sidlinjen och uttrycker sin moraliska upprördhet online. Det skulle kräva en enhetsfront, oberoende av försöken att få till stånd ett permanent eldupphör – och om en uppgörelse snabbt nås se till att *driva igenom* detta eldupphör mot Israels krigslust – och åstadkomma ett fullständigt vapenembargo. Som tur är börjar denna strategi med att inte vara rädd för att smutsa ner sig att notera en del riktiga framsteg.

Bashir: Min känsla är att yttre faktorer är de verkligt avgörande. Om man tar universiteten som exempel har repressionen varit förfärlig. Folk lever i rädsla; repressalier förekommer, folk hängs ut på nätet, folk blir av med jobben. Jag skulle inte underskatta det – folk blir villrådiga och tänker sig för.

Jag håller med, men måste vi inte alltid förvänta oss att den härskande klassen tillgriper repression överallt där det är möjligt? Och statens repression slår ofta slint eller misslyckas när massrörelserna reser krav som får genklang hos en bred allmänhet och som berör ett stort antal – inte bara en liten kärna av aktivister.

Jag tror att ett skäl till att repressionen varit så effektiv på universiteten är att ribban för att kunna engagera sig legat för högt på grund av överdrivet fokus på ”säkerhetskultur”, med undantag för några exempel på massdemokrati som i San Francisco. Och belägringsretoriken gick ofta för långt (och gynnade feltolkningar), som undergrävde försöken att få med fler i kampen för eldupphör och stopp för stödet till Israel.

Det reser förstås frågan: vilka enhetsfrontskrav ska rörelsen driva och vilka är de röda linjerna?

Hoda: I ett så avgörande och akut läge för Palestinas folk är det orimligt att vänstern i USA sätter upp ett minimiprogram utifrån ideologiska utgångspunkter och som inte når fram till folkopinionen här. De flesta amerikaner är förfärade över Israels agerande, men betraktar inte Gaza eller Palestina från perspektivet om sionism.

För första gången under min levnad ogillar en majoritet amerikaner Israel och håller med om att agerandet i Gaza är folkmord. De vill ha ett eldupphör; de vill att mer humanitär hjälp ska komma in och de vill ha sanktioner mot Israel. Det utgör en politisk öppning vi aldrig haft. Det går att kanalisera den energin in i en bred rörelse för stopp för stödet till Israel och totalt vapenembargo och det kommer att vara viktigt oavsett vad de nuvarande förhandlingarna om eldupphör leder till. Jag ser det så här: är man mot folkmord och vill att USA:s regering ska sluta finansiera Israels förtryck av palestinier då tillhör man vår rörelse.

Bashir: Hur kan man hjälpa folk som palestinierna, som lider dagligen, vars liv fullständigt domineras av Israels ockupation, som lever under en apartheidregim? Inte heller de palestinier som bor i Israel har någon riktig möjlighet till jämlikhet under judiskt välde. Även de lever i rädsla för folkmord och vad Israel kan ta sig till härnäst – inne i Israel och på Västbanken.

Om man är verksam i USA är frågan: vad kan man göra för att ändra på läget? Alltför mycket energi går här åt till att debattera enstatslösning eller tvåstatslösning eller ägna sig åt teoretiska strider om palestinsk motståndstaktik. Och uppriktigt sagt ser jag inte nyttan med det om huvudmålet är att förändra politiken på plats för folk som lider idag. Det är det allra viktigaste.

Bland palestinier finns förståeliga motsättningar om framtiden och vad befrielse ska innebära. Jag förstår däremot inte varför en solidaritetsrörelse ska ge sig in i den terrängen. Håll fast vid en sak: villkorslöst stöd för palestinskt rätt till självbestämmande. Det är den grundläggande rättigheten och den har Israel kränkt. Att kämpa för den rättigheten genom att få stopp på USA:s militära bistånd skulle vara ett viktigt bidrag för palestinierna.

Det kommer alltid att förekomma ideologiska diskussioner inom vänstern. Men om det leder till att rörelsen hämmas eller försvagas och gör dig mindre effektiv när det gäller situationen på plats då vet jag inte vad de diskussionerna ska vara bra för. Ytterst handlar det om makt – hur man ska kunna utmana maktens sätt att fungera, hur man ökar sin styrka, hur man skaffar sig inflytande. Dvs det svåra i att vinna över folk för en rättfärdig sak.

Och även om studenterna på universiteten i USA kan påverka samtalet har de inte särskilt stora möjligheter att förändra politiken. Många unga stöder Palestina för att det är moraliskt riktigt – och det är bra. Men om man vill bygga en massrörelse bland arbetarklassen i bred bemärkelse måste man också spana efter sätt att få folk att inse att det ligger i *deras* intresse att få stopp på folkmordet och sluta stödja Israel. Det kanske inte ligger på samma intuitiva nivå som att starta en facklig kampanj för bättre löner och arbetsförhållanden, men det går att kräva att pengar som går till Israel i stället går till offentlig service i USA. Pengar till skolor och hälsovård i USA och Gaza – inte bomber. Gör den kopplingen – visa att USA:s utrikespolitik tjänar eliten och militären istället för folkmajoriteten här eller utomlands. Görs inte det förblir Palestina bara något moraliskt uppfordrande och det är svårt att se hur engagemang som bygger på moral ska knytas samman med materiella intressen.

Jag skulle tro att den sortens ”inga pengar till krig”-paroller till och med har gehör bland en del republikanska väljare – många röstade på Trump för att de trodde att han inte skulle ställa till med några fler krig.

Men lika fullt, som amerikansk jude, kan jag bara utifrån min egen erfarenhet säga att debatt om sionismen i princip inte går att undvika i våra familjer och vår kultur. I ett vidare perspektiv tror jag att grupper som *Democratic Socialists of America* (DSA) och andra antiimperialister har ett särskilt ansvar att argumentera mot sionismen, även om det för närvarande kan vara kontraproduktivt att göra enighet om det till en förutsättning för gemensamt agerande eller hur vi ställer oss i samband med olika val.

1960-talet är lärorikt: så många unga engagerade sig i kampen mot Vietnamkriget och därefter, genom den radikalisering massrörelsen bidragit med, började de ställa sig större frågor om imperialismen och det kapitalistiska systemet. Därför, om vi skapar breda och enade protester mot vapen till Israel (och driver på för att få med de kraven och får talare att formulera dem i protester mot Trump som *No Kings*-demonstrationerna), är det bästa sättet att få ett stort antal människor att börja ställa sig frågor om djupare ämnen som sionism, amerikansk imperialism och kapitalism.

Bashir: För mig är det grundläggande att kampen mot ockupation och kampen mot folkmordet är en kamp mot sionismen där det verkligen betyder något. Det går inte att säga ”Vi pausar anti-sionismen och återkommer till den senare.” Se bara på Israel: de flesta ledamöterna av Knesset motsätter sig en palestinsk stat på Västbanken och i Gaza. Om man kämpar mot ockupationen på de territorierna kämpar man mot sionismen. Där går frontlinjen mot sionismen, där är den mest sårbar och exponerad.

Därför är det en fråga om strategiskt fokus, inte om att splittra rörelsen om doktriner och hypotetiska frågor. Om folk engagerar sig mot ockupationen och för palestinskt självbestämmande befinner de sig i frontlinjen i kampen mot sionismen. Det är inte det enda som progressiva kan göra mot Israels mer allmänna apartheidregim, men det är där huvudmotsättningen går och som också är det som palestinierna i Israel prioriterar.

Hoda, vi var ju bägge delegater på DSA:s konvent i Chicago i somras. Mitt intryck var att de underliggande motsättningarna gällde huruvida vi skulle fokusera främst på vänstern eller folk till höger om oss. På ett av de viktigaste planeringsmötena för vänstern inom DSA strax före konventet sades till exempel att DSA bestämt sig för att ”rikta sig till den mest reaktionära delen av arbetarklassen på bekostnad av den mest framskridna delen av arbetarklassen, som nu glatt aktiverar sig till vänster om DSA och i stort antal i den nya Palestinarörelsen”. Vad är din uppfattning?

Hoda: Jag vet inte riktigt vilka specifika frågor du tänker på. Så vitt jag vet har ILWU Local 10 stått för den enda större arbetarprotesten i USA då man blockerade vapenleveranser till Israel i hamnen i Oakland. Det är glädjande aktioner och medlemmar av DSA deltog. Men om vi ska sätta stopp för apartheid i Israel måste vi tänka större än en hamn på Västkusten, där fackföreningen och arbetarna redan står på vår sida.

Jag tror att det mer handlade om att en del Palestinagrupper här, som lett några av de större protesterna, har tryckt på om att DSA inte varit tillräckligt anti-sionistiskt eller tillräckligt kritiskt mot våra valda representanter.

Bashir: Uppfattningen att en socialistisk rörelse ska rätta sig strategiskt efter aktivister inom medelklassen – ja, det är ju det som är problemet. Varför ska det skiktet bestämma över en rörelse inom arbetarklassen?

Det kommer alltid att finnas delar av etniska minoriteter som är missnöjda med hur man formulerar en fråga. Än sen då? Vi är socialister. Vårt mål är att organisera arbetarklassen i all dess mångfald och etniska sammansättning. Det innebär inte att en väljargrupp ska få politisk prioritet – och kunna bestämma över och forma vad man ska säga, hur man uttrycker sin kamp för arbetarmakt. Och då varje etnisk och nationell grupp är heterogen och genomsyrad av olika klassintressen kommer det alltid att uppstå verkliga politiska motsättningar *inom* den gruppen. Om socialister låter sig tystas av delintressen som uttrycks av aktivister inom medelklassen, då är vi förlorade.

För att vara ärlig känner jag ibland själv lust att bli ultra-vänster. Jag har en knatte hemma och varje dag de två senaste åren har jag vaknat och läst nyheter om att ännu

fler barn dödats i Gaza och det har gjort mig fullständigt förkrossad. Och de stunderna har det känts som att jag velat uttrycka min ilska på det mest obevekliga sätt.

Men jag tror att det finns andra orsaker till den sortens ultra-vänster-impulser: en del inom vänstern och bland Palestina-aktivisterna har en ideologisk inriktning som går ut på att bryta loss vänstern ur det demokratiska partiet omedelbart eller mycket snart. Och jag tror att det delvis är orsaken till att de kretsarna fokuserat så mycket på att exempelvis attackera Alexandria Ocasio-Cortez.

Hoda: Vi måste tänka mer brett och mindre snålt om vad det innebär att ha federalt valda som står upp för Palestina och palestinier. Bara helt nyligen var inte det synsättet vanligt i amerikansk politik. Vi måste också förstå de olika roller organisatörer och valda representanter har. För AOC består en del av det unika med henne att hon sitter i kongressen och kan påverka andra i kongressen att stödja lagförslag som *Block the Bombs*.

Det är ansvarslöst av folk inom vänstern att sprida felaktig information om vad AOC uträttat. Hon har aldrig röstat för militärt bistånd till Israel, hon har aldrig öppet röstat för *Iron Dome* [USA:s stöd till Israels luftförsvarssystem]. Hon har ständigt röstat mot Israel och det militärt-industriella komplexet.

Ja, hon har gjort en del klumpiga retoriska uttalanden som många av oss ogillar om *Iron Dome* och på demokraternas konvent 2024. Men jag skulle nog säga att retorik inte är samma som ett dåligt beslut i en omröstning. Det är orimligt att ägna så mycket kritik mot en av de få i kongressen som på det stora hela stått på rätt sida i kampen från dag ett. Vi vill skapa incitament för politikerna att börja rösta mot stödet till Israel. Om vi riktar vår eld mot förtroendevalda som står oss nära mer än mot dem som fortfarande orubbligt stöder Israel kommer vi att få svårt att någonsin få en majoritet av USA:s politiker att stoppa finansieringen.

Och även om jag anser att AOC har fel beträffande distinktionen mellan offensiva/defensiva vapen har alltför många inom vänstern i USA felaktigt gjort *Iron Dome* till en fråga om liv eller död när det i själva verket bara utgör en oansenlig del av USA:s stöd till Israel. Redan innan den tillkom 2011 gav USA:s militära stöd Israel ett kraftigt militärt övertag gentemot grannländerna – det går tillbaka hela vägen till Lyndon Johnsons administration.

Bortsett från AOC, hur ser ni på förhållandet mellan Palestinasolidaritet och vänsterns agerande inom det demokratiska partiet?

Tillsammans med en återvitaliserad arbetarrörelse är val ett av de mest effektiva sätten att stärka vänstern och bekämpa apartheidregimen. Givetvis förstår jag folks frustration över demokraterna – Biden valde att offra sitt eftermäle på folkmordets altare och sopa bort alla de steg i anständig riktning han tagit inrikespolitiskt. Och många av oss upplevde ju en hjärtesorg över Bernies förlust. Att tro på seger i presidentvalet 2020 var kanske långsökt – men ett av huvudskälen till att vi åter har en riktig vänster i USA efter årtionden ute i öknen beror framför allt på Bernies omvälvning i primärvalen i det demokratiska partiet.

Och *The Uncommitted movement*, en rörelse i USA för att få till stånd eldupphör i Gaza och vapenembargo mot Israel, var kanske inte tillräckligt stark för att få ledningen för det demokratiska partiet att lyssna på dess krav, men man lyckades mobilisera över 700 000 och bana väg för en del av de framgångar vi haft på sistone. Det är en stor händelse att *Progressive Caucus* i kongressen – där ingår ungefär hälften av demokraterna i representanthuset – nyligen ställde sig bakom *Block the Bombs* och att tjugofyra senatorer röstade för Bernies förslag om att sluta leverera bomber och ammunition till Israel.

Jag förstår inte att vi övergav den strategin, den gav ju resultat. Bland det viktigaste som hänt det senaste året är att basen i det demokratiska partiet tappat förtroendet för partietablissemanget och gått åt vänster. Det ser vi i Bernies och AOC:s stora möten och i Zohran Mamdanis kampanj, som på ett lysande sätt sammanlänkade arbetarklassens krav på bättre levnadsvillkor med krav på rättvisa för palestinierna.

Zohran segrade i primärvalet nästan ett år på dagen efter att Jamaal Bowman förlorade [Bowman satt i representanthuset för demokraterna mellan 2021 och 2025]. Att Bowman förlorade skrämde många politiker att tro att det inte gick att sätta sig upp mot Israel, men segern för Zohran har lett till raka motsatsen: den gör att kandidater på alla håll vågar ta ställning. Inom loppet av ett år har vi ställt till med en omfattande kris inom AIPAC [den Israel-vänliga lobby-organisationen i USA]. Det är inte längre någon barnlek för dem att ordna valsegrar, för väljarna har börjat rösta bort dem.

Bashir: Den långsiktiga planen är fortfarande att bygga en stor progressiv rörelse kring USA:s arbetarklass. Det är bästa möjligheten att förändra amerikansk utrikespolitik och sätta stopp för folkmord och krig i Mellanöstern. Vägen dit är lång och jobbig. På sätt och vis börjar vi från noll.

Det gäller att vinna över folk som röstat på Trump eller Harris genom att förklara att etablissemangets politiker med miljardtillgångar bakom sig aldrig kommer att tillgodose deras materiella behov och att de skulle ha det bättre med ett socialistiskt alternativ. Det blir tufft, men om man inte fokuserar på en bred agenda för arbetarklassen, på att vinna över folk som inte redan håller med en, har jag svårt att se hur man skulle kunna bli tillräckligt stark för att på allvar förändra USA:s politik mot Israel och i Mellanöstern. Och mycket makt är vad som behövs, för om den härskande klassen stöder Israel handlar det egentligen inte i sig om Israel eller Palestina – det beror på att eliten i USA måste kontrollera Mellanöstern på grund av oljan, att få sälja vapen och få tillgång till petro-dollar.

Något jag vill tillägga är att vi måste delta i primärvalen 2028. Ett skäl till att *The Uncommitted* uppstod är att det inte fanns någon som talade för Palestina i förra primärvalet – inte en enda. Det misstaget får vi inte göra om igen. Oavsett vem som än blir vår kandidat 2028är den kanske inte helt överens med oss om Israel – Bernie var ju aldrig det – men jag anser att de åtminstone måste kräva slut på folkmordet och sätta stopp för det militära stödet.

Bashir: Visst, men oavsett vem som blir demokraternas kandidat 2028 måste vi anpassa taktiken efter en bedömning av partiernas sociala bas. Eftersom basen i det demokratiska partiet är så mycket mer Palestinavänlig än basen inom republikanerna är det mer sannolikt att de ska gå att få en demokratisk president att stoppa stödet.

Min sista fråga rör organiseringen av arbetarna. Aktioner och protester på arbetsplatserna är en av våra viktigaste möjligheter till inflytande, som framgick av de senaste stora strejkerna i Italien i solidaritet med Gaza. Vad skulle krävas för att samma skulle hända i USA?

Hoda: DSA:s kampanj *Labour for an Arms Embargo* uträttar ett spännande och enande arbete som pekar framåt om hur vi ska få arbetarrörelsen att använda sin styrka för Palestina. Men det är sällan vi talar om vad ”bli aktiv i din fackförening” egentligen betyder. Det betyder att bygga förtroende och relationer och utföra det långsamma, tradiga arbetet med ens arbetskamrater och få folk att börja röra på sig.

Inom vänstern har vi ibland en romantisk uppfattning om att massorna skulle vara redo att i en blink låta sig aktiveras för våra målsättningar, som om det handlade om en disciplinerad

reservarmé, och att det enda som hindrar dem från att resa sig är fackföreningsbyråkrater eller lurendrejare bland demokraterna. Men så ser inte verkligheten ut i USA.

Många arbetare är förfärade över folkmordet, men har ännu inte insett relationen mellan vad som händer på den egna arbetsplatsen och den politik som förs i amerikanska folkets namn. Och då får inte ens första framträdande på ett fackligt möte bestå i ett lägga fram en pro-palestinsk resolution – folk kommer att värja sig. Så var lika grundlig i att stärka din fackförening som i att använda den för mer allmänna sociala rättvisekrav. Gör dig förtjänt av dina arbetskamraters förtroende. Visa att du bryr dig om din fackförening och vet hur den fungerar, inse vad som gäller.

Den praktiska biten saknas ofta och den klyftan leder till konflikter, särskilt mellan veteraner inom facket som upplevt årtionden av tillbakagång och nya, mer ivriga, medlemmar som stundtals har med sig en arbetsstil mer hämtad från studentrörelser än traditionella arbetsplatser. Se till att vara en tillgänglig och pålitlig fackföreningsmedlem så att dina fackföreningar till sist kan agera med skärpa i Palestinafrågan.

Bashir: Du talar om att fackföreningarna ska ta ställning i utrikespolitiken. Men det är inget självklart att de skulle göra det. Man måste ha tålamod och göra det politiska fotarbetet för att skapa förtroende och steg för steg visa hur USA:s utrikespolitik i Mellanöstern försämrar rättigheter och förhållanden här.

Dumpa inte bara rättfärdig moralism på arbetare som försöker försörja sina familjer samtidigt som de har två eller tre jobb. Många arbetare inser inte sambandet; det måste byggas upp långsamt. Det tar tid men man måste fokusera på att övertyga arbetarna om det ska gå att bygga en rörelse stark nog att förändra USA och dess utrikespolitik.

Översättning: *Björn Erik Rosin*

Lästips

Gilbert Achcar: n palestinsk stat är en hägring (6/8), Gaza och den globala nyfascismen (1/10) och En bitter redogörelse, två år in i katastrofen (13/10)

Artikelsamling: Allt fler länder erkänner Palestina, men av det återstår mest ett tomt skal (24/9)